

Zalecenia

**Zalecenia 1/2025 dotyczące Światowego kodeksu
anty dopingowego WADA na rok 2027 r.**

przyjęte 11 lutego 2025 r.

Streszczenie

Pismem z 2 października 2024 r.¹ Komisja Europejska (Dyrekcja Generalna ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury) zwróciła się do EROD na podstawie art. 70 ust. 1 lit. e) RODO o przeanalizowanie obecnej aktualizacji Światowego kodeksu antydopingowego (zwanego dalej „Kodeksem”) i uzupełniających go międzynarodowych standardów (zwanymi dalej „standardami”) w celu oceny ich zgodności z RODO. W 2023 r. Światowa Agencja Antydopingowa (zwana dalej „WADA”) zainicjowała proces przeglądu Kodeksu i uzupełniających go standardów; przegląd ma zostać ukończony do grudnia 2025 r., a wynikające z niego zmiany mają wejść w życie w styczniu 2027 r. Kodeks ma na celu harmonizację polityki, zasad i przepisów antydopingowych na szczeblu międzynarodowym i uzupełnia go osiem międzynarodowych standardów, których celem jest wspieranie spójności programów antydopingowych realizowanych głównie przez krajowe organizacje antydopingowe. Osiem międzynarodowych standardów odnosi się do następujących aspektów: ochrony danych osobowych; edukacji; badań i śledztw; laboratoriów; zarządzania wynikami; testów; wyłączeń do celów terapeutycznych oraz zgodności.

EROD i jej poprzedniczka Grupa Robocza Art. 29, uważnie obserwowały działania WADA na przestrzeni lat podczas przeglądu wcześniejszych wersji Kodeksu i uzupełniających go standardów. W 2008² i 2009 r.³ Grupa Robocza Art. 29 przyjęła dwie opinie w sprawie niektórych przepisów Kodeksu i międzynarodowych standardów. Następnie w 2013 r. Grupa Robocza Art. 29 skierowała do WADA⁴ pismo zawierające szereg uwag i zastrzeżeń dotyczących aktualizacji tych dokumentów. Ponadto w piśmie skierowanym w 2019 r. do prezydencji w Radzie UE EROD przedstawiła uwagi dotyczące (trwającego wówczas) procesu przeglądu Kodeksu i uzupełniających go standardów⁵.

EROD przypomina, że przepisy Kodeksu i uzupełniające go standardy zostały transponowane przez państwa członkowskie do krajowych porządków prawnych zgodnie z odpowiednią krajową strukturą i organizacją sportu. Jako sygnatariusze Międzynarodowej Konwencji UNESCO o zwalczaniu dopingu w sporcie z 2005 r. oraz Konwencji Antydopingowej Rady

¹ Komisja Europejska, Wniosek o przeprowadzenie badania projektu zmienionego Światowego kodeksu antydopingowego i odpowiednich standardów dotyczących ochrony danych (nr ref. Ares (2024)7027092 – 03.10.2024).

² Opinia 3/2008 Grupy Roboczej Art. 29 WP w sprawie projektu międzynarodowego standardu ochrony prywatności uzupełniającego Światowy kodeks antydopingowy, przyjęta 1 sierpnia 2008 r., WP 156.

³ Opinia 4/2009 Grupy Roboczej Art. 29 w sprawie międzynarodowego standardu dotyczącego ochrony prywatności i danych osobowych Światowej Agencji Antydopingowej (WADA), przepisów kodeksu WADA oraz innych kwestii związanych z ochroną prywatności w kontekście zwalczania dopingu w sporcie przez WADA i (krajowe) organizacje antydopingowe, przyjęta 6 kwietnia 2009 r., WP 162.

⁴ Pismo skierowane przez przewodniczącego Grupy Roboczej Art. 29 do WADA 5 marca 2013 r. wraz z załącznikiem (nr ref. Ares (2013)289160 – 05.03.2013).

⁵ Pismo przewodniczącej EROD skierowane do prezydencji w Radzie UE 9 października 2019 r. (nr ref.: OUT2019-0035).

Europy państwa członkowskie muszą przestrzegać zobowiązań wynikających z ratyfikacji tych konwencji.

Jak wyjaśniono w opinii rzecznik generalnej w sprawie C-115/22⁶, chociaż Kodeks jest prywatnym instrumentem prawnym, to jego skuteczność zapewnia Międzynarodowa konwencja (UNESCO) o zwalczaniu dopingu w sporcie z 2005 r. Jak stanowi jej art. 4, przepisy Kodeksu nie stanowią integralnej części Konwencji i nie wywołują skutku bezpośredniego w prawie krajowym. Jednocześnie jednak na mocy tego samego przepisu państwa członkowskie będące stronami Konwencji zobowiązały się do przestrzegania zasad Kodeksu. Zobowiązanie to jest transponowane w systemach prawnych państw członkowskich na różne sposoby ponieważ, jak wskazano w badaniu przeprowadzonym w 2017 r. na zlecenie Komisji Europejskiej⁷, Kodeks jest prawnie wiążący w niektórych państwach członkowskich, ale nie w innych.

EROD przypomina, że w każdym przypadku, gdy państwa członkowskie przyjmują krajowe antydopingowe środki prawne, obejmujące przepisy ustawowe lub wykonawcze, polityki lub praktyki administracyjne oparte na zasadach Kodeksu, państwa te muszą zapewnić zgodność tych środków z prawem EOG, w tym z RODO. W związku z tym w przypadku, gdy przepisy Kodeksu i uzupełniające go międzynarodowe standardy nie są zgodne z RODO, państwa członkowskie nie mogą transponować ich w obecnym brzmieniu do krajowych antydopingowych środków prawnych bez naruszenia swoich obowiązków wynikających z prawa UE/EOG, co miałoby negatywny wpływ na poziom ochrony osób fizycznych w EOG w odniesieniu do ich danych osobowych⁸.

Ponadto programy antydopingowe są realizowane głównie przez krajowe organizacje antydopingowe, które są sygnatariuszami Kodeksu. Krajowe organizacje antydopingowe muszą stosować antydopingowe środki prawne ustanowione przez państwa członkowskie zgodnie z ich zobowiązaniami wynikającymi z Międzynarodowej Konwencji o zwalczaniu dopingu w sporcie oraz z oczekiwań WADA. EROD podkreśla w tym względzie, że przy wdrażaniu krajowych antydopingowych środków prawnych krajowe organizacje antydopingowe, jako administratorzy danych, są odpowiedzialne za przetwarzanie danych osobowych zgodnie z RODO, a jako organy administracyjne⁹ nie mogą stosować, w razie

⁶ Zob. opinia rzecznik generalnej Tamary Ćapety przedstawiona w dniu 14 września 2023 r. w sprawie C-115/22, ECLI:EU:C:2023:676, pkt 5.

⁷ „Anti-Doping & Data Protection. An evaluation of the anti-doping laws and practices in the EU Member States in light of the General Data Protection Regulation” [Antydoping i ochrona danych. Ocena przepisów i praktyk antydopingowych w państwach członkowskich UE w świetle ogólnego rozporządzenia o ochronie danych], badanie przeprowadzone dla Komisji Europejskiej przez Instytut Prawa, Technologii i Społeczeństwa Uniwersytetu w Tilburgu oraz Spark Legal, Luksemburg, 2017.

⁸ Zob. w tym względzie: wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 września 2008 r. w sprawach połączonych C-402/05 P i C-415/05 P, Al Barakat, ECLI:EU:C:2008:461, pkt 281–285.

⁹ Zgodnie z badaniem przeprowadzonym w 2017 r. dla Komisji Europejskiej, o którym mowa w przypisie 8 powyżej, większość krajowych organizacji antydopingowych to organy publiczne, ustanowione zazwyczaj na mocy przepisów lub przez rząd.

potrzeby, tych krajowych przepisów antydopingowych, które mogą być sprzeczne z przepisami RODO wywołującymi bezpośredni skutek¹⁰. W związku z tym państwa członkowskie, które wdrażają krajowe przepisy ustawowe lub wykonawcze, polityki lub praktyki administracyjne dotyczące zwalczania dopingu, powinny dokładnie ocenić, czy przepisy Kodeksu i uzupełniające go międzynarodowe standardy, które wiążą się z przetwarzaniem danych osobowych, są zgodne z RODO, tak aby uniknąć ewentualnych naruszeń prawa EOG przez krajowe organizacje antydopingowe oraz ryzyka wszczęcia przez właściwe organy ochrony danych działań naprawczych i nałożenia przez nie sankcji.

W swoich zaleceniach EROD podziela niektóre obawy Komisji Europejskiej dotyczące głównych aspektów obecnej zmiany Kodeksu i uzupełniających go standardów, które nie są zgodne z RODO, a tym samym negatywnie wpływają na obowiązek państw członkowskich w zakresie zapewnienia spójnego i wysokiego poziomu ochrony praw i wolności osób fizycznych w EOG, w szczególności w odniesieniu do ich prawa do prywatności i ochrony danych osobowych. EROD skoncentruje się na najważniejszych kwestiach i nowych koncepcjach wprowadzonych przez WADA w Międzynarodowym standardzie ochrony prywatności i danych osobowych (International Standard for Data Protection, zwanego dalej „ISDP”), o którym mowa we wniosku Komisji Europejskiej, oraz odniesie się do swojego pisma z 2019 r. w kwestiach związanych z wcześniejszymi ustaleniami. Nawet jeśli nie wymieniono wszystkich odpowiednich przepisów pozostałych standardów uzupełniających Kodeks, należy uznać, że odniesiono się do nich w niniejszych zaleceniach, ponieważ uwagi EROD mogą nadal mieć do nich zastosowanie.

EROD z zadowoleniem przyjmuje zmiany wprowadzone do Kodeksu i międzynarodowych standardów i dokonane w nich postępy, odnotowując, że niektóre kwestie poruszone w piśmie EROD z 9 października 2019 r. zostały pomyślnie rozwiązane, np. ustalenie bardziej rygorystycznego terminu zgłaszania naruszeń bezpieczeństwa oraz wymóg przeprowadzenia oceny skutków dla ochrony danych przed rozpoczęciem przetwarzania ze względu na nowo wprowadzoną zasadę uwzględniania ochrony prywatności już w fazie projektowania¹¹.

EROD z zadowoleniem przyjmuje dodanie Międzynarodowego standardu badań i śledztw (International Standards for Intelligence and Investigations, zwanego dalej „ISII”) jako części nadrzędnych standardów WADA, ponieważ przetwarzanie danych osobowych do celów dochodzeniowych jest kluczowym działaniem krajowych agencji antydopingowych.

EROD zauważa jednak, że niestety podczas przeglądu Kodeksu i uzupełniających go standardów nie uwzględniono niektórych kluczowych kwestii. W szczególności EROD nadal ma wątpliwości co do zgodności z RODO podstawy prawnej zgody przewidzianej w ISDP, ponieważ zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. a), art. 6 ust. 1 lit. a), art. 7 i art. 9 ust. 2 lit. a) RODO zgoda

¹⁰ Zob. ponadto, *mutatis mutandis*, wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 7 maja 2024 r., NADA i in., C-115/22, ECLI:EU:C:2024:384, pkt 55.

¹¹ Zob. art. 5.1 i 10.4 ISDP.

musi być dobrowolna, a odmowa wyrażenia zgody lub jej cofnięcie może mieć dla osoby, której dane dotyczą, skutki niekorzystne lub niepożądane.

Ponadto EROD zauważa, że cele niektórych czynności przetwarzania danych pozostają niejasne. Zgodnie z zasadą ograniczenia celu, określoną w art. 5 ust. 1 lit. b) RODO, dane osobowe mogą być przetwarzane wyłącznie w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach. W konsekwencji brakuje jasnego uzasadnienia dla odpowiednich okresów zatrzymywania danych osobowych.

EROD zauważa, że rola WADA i krajowych organizacji antydopingowych w odniesieniu do przetwarzania danych, w szczególności w bazie danych systemu zarządzania i administrowania danymi antydopingowymi (Anti-Doping Administration and Management System, zwanego dalej „ADAMS”), pozostaje niejasna. Ma to wpływ nie tylko na sposób przydzielania obowiązków w zakresie ochrony danych i zarządzania nimi, ale także na przejrzystość, rozliczalność i możliwość skutecznego wykonywania swoich praw przez osoby, których dane dotyczą.

Ponadto należy wyraźnie stwierdzić, że Kodeks ma charakter prawnie wiążący wobec organów, które go podpisały. Jednocześnie ponowne wykorzystanie próbek i dane osobowe, w tym dane dotyczące zdrowia, powinny podlegać odpowiednim zabezpieczeniom w celu ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą. Należy też dokładniej określić cele analizy próbek biologicznych.

Zabezpieczenia przewidziane w Kodeksie w odniesieniu do wszelkiego przetwarzania danych powinny być równoważne standardowi wymaganemu przez prawo do ochrony danych zapisane w art. 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej i w RODO. Chociaż EROD rozumie, że Kodeks reguluje międzynarodowy przepływ danych, mające zastosowanie przepisy krajowe zapewniające niższy poziom ochrony danych nie powinny osłabiać zabezpieczeń przewidzianych w Kodeksie i standardach.

EROD zwraca się do Komisji Europejskiej o zachęcenie WADA do uwzględnienia uwag EROD w celu uczynienia Kodeksu globalnym standardem przetwarzania danych zgodnym z najwyższym poziomem ochrony praw podstawowych i wolności wszystkich zainteresowanych osób.

Spis treści

1. Zakres i prawnie wiążący charakter Kodeksu.....	7
2. Wyjaśnienie ról i obowiązków administratora danych i podmiotu przetwarzającego	9
3. Określenie odpowiednich podstaw prawnych	10
4. Zapewnienie przetwarzania danych w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach	11
5. Wymóg stosowania dodatkowych zabezpieczeń podczas udostępniania danych osobowych stronom trzecim.....	14
6. Publiczne ujawnianie przypadków naruszenia przepisów antydopingowych	16
7. Określenie konkretnych okresów zatrzymywania danych, ograniczonych do tego, co jest niezbędne do osiągnięcia każdego celu.....	17
8. Zapewnienie dalszych wytycznych w celu lepszego wdrażania zasady uwzględnienia ochrony danych w fazie projektowania przez organizacje	19
10. Wyjaśnienie roli osoby wyznaczonej jako odpowiedzialna za przestrzeganie wszystkich obowiązujących przepisów dotyczących ochrony prywatności i danych.....	20
11. Zapewnienie skuteczności praw osób, których dane dotyczą	21

Europejska Rada Ochrony Danych

uwzględniając art. 70 ust. 1 lit. e) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (zwanego dalej „RODO”),

uwzględniając Porozumienie EOG, w szczególności załącznik XI i protokół 37 do tego Porozumienia, zmienione decyzją Wspólnego Komitetu EOG nr 154/2018 z dnia 6 lipca 2018 r.¹²,

uwzględniając art. 12 i 22 swojego regulaminu wewnętrznego,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIA:

1. Zakres i prawnie wiążący charakter Kodeksu

1. EROD stwierdza, że aktualne pozostają obawy wyrażone w piśmie z 2019 r. dotyczące zakresu stosowania Kodeksu, w szczególności swobody decyzyjnej krajowych organów antydopingowych w zakresie rozszerzenia stosowania przepisów antydopingowych na zawodników uprawiających sport rekreacyjnie, a tym samym objęcia ich zakresem stosowania Kodeksu¹³. W tym względzie EROD ponownie podkreśla, że w świetle zasad proporcjonalności, konieczności i minimalizacji danych rozszerzenie zakresu stosowania Kodeksu i międzynarodowych standardów na zawodników uprawiających sport rekreacyjnie (tj. osoby uprawiające sport o charakterze rekreacyjnym i nie biorące udziału w formalnych zawodach) stanowiłoby nieproporcjonalną ingerencję w prawo do prywatności i ochronę danych osobowych osób, których dane dotyczą.
2. Ponadto zgodnie z art. 1.0 i 4.0 ISDP określa jedynie „minimalny, wspólny zestaw zasad”, których krajowe organizacje antydopingowe i inne zainteresowane strony muszą przestrzegać podczas przetwarzania danych osobowych zgodnie z Kodeksem. W tym względzie w art. 4.1 ISDP wyjaśniono, że wszystkie krajowe organizacje antydopingowe muszą zapewnić zgodność z tym międzynarodowym standardem, nawet jeśli jego wymagania wykraczają poza wymagania wynikające z obowiązujących przepisów dotyczących ochrony danych lub prywatności. W art. 4.2 ISDP określono ponadto, że w przypadku gdy krajowe organizacje antydopingowe podlegają przepisom dotyczącym ochrony danych i prywatności lub innym przepisom dotyczącym przetwarzania danych osobowych, które nakładają wymogi wykraczające poza wymogi wynikające z ISDP, organizacje te muszą zapewnić, aby przetwarzanie przez nie danych było zgodne z takimi

¹² Odniesienia do „państw członkowskich” zawarte w niniejszym dokumencie należy rozumieć jako odniesienia do „państw członkowskich EOG”.

¹³ Zob. załącznik do pisma skierowanego przez przewodniczącą EROD do prezydencji w Radzie UE 9 października 2019 r. (nr ref.: OUT2019-0035), s. 3.

przepisami dotyczącymi ochrony danych i prywatności lub innymi obowiązującymi przepisami. EROD z zadowoleniem przyjmuje te przepisy, ponieważ wydaje się, że oznaczają one, iż w przypadku braku przepisów dotyczących ochrony danych lub prywatności lub w przypadku gdy przepisy te zapewniają stosunkowo niższy poziom ochrony praw i wolności osób, których dane osobowe dotyczą, zabezpieczenia te będą miały pierwszeństwo i nie będą naruszać stosowania przepisów dotyczących ochrony danych i prywatności ani innych przepisów regulujących przetwarzanie, które zapewniają wyższy poziom ochrony danych osobowych, takich jak RODO.

3. EROD podkreśla jednak, że nie zawsze łatwo jest ustalić, czy wymogi ISDP wykraczają poza wymogi mającego zastosowanie prawa krajowego. Jak wspomniano w poprzedniej korespondencji EROD, zdecydowanie popiera ona promowanie ochrony prywatności i danych osobowych w kontekście działań na rzecz zwalczania doping, co znalazło odzwierciedlenie w tym standardzie. EROD zastanawia się jednak, czy z czysto prawnego punktu widzenia możliwe będzie stosowanie art. 4.1 i 4.2 ISDP, w szczególności w przypadku, gdy wdrożenie przepisów ISDP spowodowałoby naruszenie przez krajowe organizacje antydopingowe ich obowiązków wynikających z mających zastosowanie przepisów. W tym samym duchu EROD kwestionuje skuteczność art. 4.2, zgodnie z którym zastosowanie bardziej rygorystycznych zabezpieczeń przewidzianych w przepisach o ochronie danych i prywatności lub innych przepisach regulujących przetwarzanie danych osobowych narażałoby krajowe organizacje antydopingowe na konsekwencje określone w art. 24.1.12 Kodeksu za nieprzestrzeganie Kodeksu lub uzupełniających go międzynarodowych standardów. Ponadto zezwolenie państwom członkowskim lub krajowym organizacjom antydopingowym na wybór mających zastosowanie przepisów może prowadzić do nierównego traktowania zawodników i innych zainteresowanych osób.
4. EROD zauważa jednocześnie, że niestety Kodeks i ISDP zawierają kilka wyjątków od zabezpieczeń przewidzianych w celu ochrony prawa do prywatności i ochrony danych, które w praktyce umożliwiają stosowanie mniej rygorystycznych standardów w zakresie ochrony prywatności i ochrony danych. Dotyczy to na przykład okresów zatrzymywania danych, o których mowa w art. 11.4 i 11.5 ISDP oraz w załączniku A do tego dokumentu, a także zasady ograniczenia celu, o której mowa w art. 6.2 ISDP. EROD zaleca ograniczenie wszelkich ewentualnych odstępstw od zabezpieczeń przewidzianych w ISDP do zakresu niezbędnego do osiągnięcia konkretnych i ważnych celów interesu publicznego oraz ściślejsze określenie zakresu wyjątków. W ten sposób krajowe organizacje antydopingowe mogą powoływać się na wyjątek wyłącznie wtedy, gdy jest on proporcjonalny do celu, jaki ma zostać osiągnięty w odniesieniu do istoty prawa do prywatności i ochrony danych, oraz wdrożyć odpowiednie i konkretne środki w celu ochrony praw podstawowych i interesów osób, których dane dotyczą.

2. Wyjaśnienie ról i obowiązków administratora danych i podmiotu przetwarzającego

5. Podobnie jak EROD zauważyła w swoim piśmie z 2019 r.¹⁴ oraz w świetle drugiej opinii 4/2009 Grupy Roboczej Art. 29¹⁵ najnowsza wersja Kodeksu i standardów nadal nie zawiera odniesień do ról administratora danych i podmiotu przetwarzającego w przypadku konkretnych czynności przetwarzania. Kwestia ta ma kluczowe znaczenie, ponieważ wpływa na sposób przydzielania obowiązków w zakresie ochrony danych i zarządzania nimi, co jest szczególnie istotne dla podmiotów spoza EOG działających jako administratorzy danych w EOG lub gromadzących dane od osób fizycznych przebywających w EOG¹⁶.
6. EROD rozumie, że rejestry przetwarzania danych do celów działań na rzecz zwalczania dopingu objętych zakresem stosowania Kodeksu, które to rejestry krajowe organizacje antydopingowe muszą prowadzić zgodnie z art. 5.2 ISDP, można uznać za uproszczoną wersję rejestrów czynności przetwarzania wymaganych zgodnie z art. 30 RODO. Jednakże, w odróżnieniu od art. 30 ust. 1 lit. b) RODO, w którym wymaga się szczegółowego dokumentowania celów, w ISDP wymaga się jedynie dokumentowania „ogólnego” celu przetwarzania, który może nie być wystarczająco sprecyzowany. **W związku z tym EROD zaleca odpowiednią zmianę art. 5.2 ISDP.**
7. W uwadze do art. 5.2 lit. a) ISDP stanowi, że krajowe organizacje antydopingowe są zobowiązane do prowadzenia rejestru swoich działań związanych z przetwarzaniem danych. Ponadto w związku z zarządzaną przez siebie bazą danych ADAMS WADA przechowuje i udostępnia dokumentację dotyczącą przetwarzania danych w tej bazie. Nie określono jednak jasno konkretnych ról krajowych organizacji antydopingowych i WADA (tj. administratora, współadministratorów, podmiotu przetwarzającego) w odniesieniu do bazy danych i każdej czynności przetwarzania w bazie danych.
8. **W związku z powyższym EROD zaleca zawarcie w ISDP wymogu, by organizacje objęte zakresem Kodeksu określiły swoją rolę, odpowiadającą roli RODO w odniesieniu do każdej czynności przetwarzania, w szczególności w odniesieniu do bazy danych ADAMS, z określeniem, czy są one administratorem, podmiotem przetwarzającym czy współadministratorem.**
9. Ponadto rejestry, które mają być prowadzone przez krajowe organizacje antydopingowe zgodnie z art. 5.2 ISDP, nie obejmują obecnie wszystkich przepływów danych, takich jak potencjalne międzynarodowe przekazywanie danych. Aby zachować zgodność z art. 30

¹⁴ Pismo przewodniczącej EROD skierowane do prezydencji w Radzie UE 9 października 2019 r. (nr ref.: OUT2019-0035).

¹⁵ Opinia 4/2009 w sprawie międzynarodowego standardu Światowej Agencji Antydopingowej (WADA) dotyczącego ochrony prywatności i danych osobowych, powiązanych przepisów Kodeksu WADA oraz innych kwestii dotyczących ochrony prywatności w kontekście zwalczania dopingu w sporcie przez WADA i krajowe organizacje antydopingowe, przyjęta 6 kwietnia 2009 r., WP 162.

¹⁶ Zgodnie z art. 3 RODO (Terytorialny zakres stosowania) rozporządzenie to ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych osób przebywających w Unii przez administratora lub podmiot przetwarzający niemających jednostek organizacyjnych w Unii, jeżeli czynności przetwarzania wiążą się z monitorowania zachowania tych osób, o ile do zachowania tego dochodzi w Unii.

ust. 1 lit. a), e) i f) RODO, rejestry muszą uwzględniać odpowiednie okresy zatrzymywania oraz zawierać informacje o administratorze odpowiedzialnym za każdą czynność przetwarzania i informacje o ewentualnym międzynarodowym przekazywaniu danych. **EROD zaleca odpowiednią zmianę rejestrów, o których mowa w art. 5.2 ISDP, oraz zapewnienie, aby rejestry te obejmowały wszystkie czynności przetwarzania danych, w tym czynności, które można przewidzieć w innych standardach WADA.**

3. Określenie odpowiednich podstaw prawnych

10. EROD ma również wątpliwości, czy niektóre podstawy prawne przetwarzania danych przewidziane w art. 7.0 ISDP można uznać za ważne.
11. Po pierwsze, EROD podkreśla, że zgoda opisana w art. 7.2 ISDP nie może być uznana za „dobrowolną” zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. a), art. 7 i art. 9 ust. 2 lit. a) RODO, a zatem podaje w wątpliwość, czy krajowe organizacje antydopingowe mogą wykorzystywać zgodę jako ważną podstawę prawną przetwarzania danych osobowych. Zgoda może stanowić odpowiednią podstawę prawną wyłącznie wtedy, gdy osoba, której dane dotyczą, ma rzeczywisty wybór co do przyjęcia lub odrzucenia proponowanych warunków bez ponoszenia szkody. EROD zauważa, że zgodnie z art. 7.2 lit. a) ISDP odmowa wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych może mieć negatywne konsekwencje dla osób fizycznych, co nie jest zgodne z wymogami dotyczącymi zgody określonymi w RODO. Ponadto EROD zauważa, że samo poinformowanie osób fizycznych o takich negatywnych konsekwencjach, jak sugeruje się w art. 7.2 lit. a) ISDP, nie powoduje, że zgoda jest ważna.
12. W tym względzie EROD podkreśla, że zgoda musi spełniać dodatkowe wymogi, poza tymi wymienionymi w ISDP, w tym gwarantować osobom, których dane dotyczą, możliwość cofnięcia zgody w sposób równie łatwy, jak jej udzielenie. **W związku z tym EROD zaleca, aby Kodeks i ISDP wykluczały wykorzystanie zgody jako podstawy prawnej, chyba że spełnia ona wymogi określone w art. 7 RODO.**
13. Po drugie, EROD kwestionuje konieczność wykorzystania żywotnego interesu jako ważnej podstawy prawnej, jak określono w art. 7.1 ISDP. Pojęcie żywotnego interesu jest interpretowane w bardzo restrykcyjny sposób i ma bardzo ograniczony zakres w RODO. Można je stosować wyłącznie w ograniczonych i szczególnych przypadkach, takich jak ochrona życia w sytuacji zagrożenia. EROD nie jest zatem przekonana, że cele Kodeksu podlegają tej podstawie prawnej. Konieczność przetwarzania danych osobowych ze względu na żywotny interes może zaistnieć w bardzo szczególnych okolicznościach. Nie jest to jednak zgodne z interpretacją art. 7.1 ISDP przez EROD, który ma znacznie szerszy zakres i ma zastosowanie np. do przetwarzania danych przewidzianego w Międzynarodowym standardzie zarządzania wynikami (International Standard for Results Management, zwanym dalej „ISRM”), zgodnie z którym wyniki badań medycznych należy przekazywać krajowej organizacji antydopingowej i zawodnikowi.
14. **W związku z tym EROD zaleca zmianę całego art. 7.1 ISDP i rozważenie, czy pojęcie „żywotnego interesu” może być stosowane i uznawane za ważną podstawę prawną w całym Kodeksie. Innym rozwiązaniem jest ograniczenie stosowania żywotnego interesu jako podstawy prawnej zgodnie z motywem 46 RODO (tj. wyłącznie**

w przypadku, gdy przetwarzanie nie może być w sposób oczywisty oparte na innej podstawie prawnej).

15. W związku z powyższym EROD uważa, że w przypadku gdy podstawy prawne zgody i żywotnego interesu nie spełniają wymogów RODO, krajowe organizacje antydopingowe powinny opierać się na alternatywnych podstawach prawnych, takich jak te wymienione w art. 7.1a ISDP.

4. Zapewnienie przetwarzania danych w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach

16. EROD stwierdza, że wykaz działań na rzecz zwalczania dopingu określony w art. 3.1, 4.1 i 6.1 ISDP obejmuje szeroki zakres działań, od testów po edukację, które stanowią cele przetwarzania danych osobowych.
17. Art. 6.1 ISDP zmieniono w całości, ograniczając przetwarzanie danych osobowych do jednego celu (tj. zwalczania dopingu) i dodając stwierdzenie, że przetwarzane mogą być wyłącznie „istotne” i „proporcjonalne” dane osobowe. W komentarzu do tego artykułu stwierdzono, że krajowe organizacje antydopingowe muszą zapoznać się z Kodeksem i uzupełniającymi go standardami w celu ustalenia, jakie dane osobowe są wymagane. Dodano również, że w wielu przypadkach dane osobowe, które mają być gromadzone przez krajowe organizacje antydopingowe, zostaną zidentyfikowane w ISDP.
18. Aby wzmocnić środki ochrony danych w ramach ISDP, EROD zaleca wyraźne uwzględnienie dodatkowych zasad: po pierwsze, krajowa organizacja antydopingowa powinna przetwarzać dane osobowe w konkretnym, wyraźnym i prawnie uzasadnionym celu, a po drugie, przetwarzane dane osobowe powinny być adekwatne, istotne i ograniczone do tego, co jest konieczne do osiągnięcia celu. EROD zaleca rozwiązanie powyższej kwestii przez zobowiązanie krajowych organizacji antydopingowych do wdrożenia środków technicznych i organizacyjnych zapewniających minimalizację danych.
19. Chociaż EROD docenia sformułowanie zasady ograniczenia celu, o której mowa powyżej, zauważa się, że art. 6.2 ISDP rozszerza, jak się wydaje, zakres działań związanych z przetwarzaniem danych poza te opisane w Kodeksie do „skutecznego zaangażowania się w walkę z dopingiem”, co może być problematyczne z punktu widzenia utrzymania standardów ochrony danych określonych w Kodeksie. EROD zaleca zmianę art. 6.2 ISDP w celu ograniczenia warunków przetwarzania danych poza okolicznościami określonymi w Kodeksie wyłącznie do przypadków, gdy jest to konieczne do osiągnięcia konkretnego, wyraźnego i prawnie uzasadnionego celu. Ponadto EROD zaleca, aby w art. 6.2 ISDP zawarto wymóg przeprowadzania ocen ryzyka w zakresie ochrony danych, a także wdrożenia środków ograniczających ryzyko, jako ścisłych wymogów, które należy spełnić przed rozpoczęciem przetwarzania (tj. „należy”, zamiast „można”).
20. Zgodnie z art. 6.3 Kodeksu próbki biologiczne, dane analityczne i informacje o kontroli antydopingowej mogą być wykorzystywane do celów badań antydopingowych, a także do celów zapewnienia jakości, poprawy jakości, doskonalenia i rozwoju metod czy określenia

populacji referencyjnej. Dalsze wykorzystanie próbek do celów badań naukowych związanych ze zwalczaniem dopingu wymaga zgody zawodnika, nie jest ona jednak wymagana w przypadku dalszego wykorzystania danych analitycznych związanych z próbkami i informacji o kontroli antydopingowej do celów zapewnienia jakości i innych powiązanych celów. Zgodnie z definicją zawartą w Kodeksie¹⁷ wydaje się, że badania związane ze zwalczaniem dopingu obejmują różne rodzaje badań, w tym „śledztwa metodami naukowymi”. W tym względzie EROD przypomina, że jedynie dalsze przetwarzanie do celów „badań naukowych”¹⁸ uznaje się za zgodne z pierwotnym celem gromadzenia danych, a w takim przypadku – pod pewnymi warunkami i zastrzeżeniem zapewnienia odpowiednich gwarancji praw i wolności osób, których dane dotyczą, zgodnie z wymogami art. 89 ust. 1 RODO – krajowe organizacje antydopingowe mogą powołać się na podstawę prawną pierwotnego przetwarzania¹⁹.

21. W związku z tym EROD podkreśla, że dane analityczne lub wszelkie inne dane osobowe mogą być dalej przetwarzane do celów badań związanych ze zwalczaniem dopingu (nienaukowych), zapewnienia jakości lub innych powiązanych zgodnych celów²⁰ wyłącznie wtedy, gdy takie dalsze przetwarzanie ma ważną podstawę prawną zgodnie z RODO²¹. Ponadto ponieważ przetwarzanie danych dotyczących zdrowia będzie miało w tym kontekście charakter powszechny, krajowe organizacje antydopingowe muszą nadal ocenić, które wyjątki od zakazu przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych, zgodnie z art. 9 ust. 2 RODO, mogą mieć zastosowanie.
22. Mimo że zgodnie z art. 6.3 Kodeksu próbki, dane analityczne i informacje o kontroli antydopingowej można wykorzystywać do celów badań naukowych związanych ze zwalczaniem dopingu, zapewnienia jakości i innych powiązanych celów, art. 6.2 Kodeksu zawiera obszerny wykaz innych celów, w przypadku których „analizie podlegają” próbki, dane analityczne i informacje dotyczące kontroli antydopingowej, z których część nie jest dokładnie zdefiniowana. EROD zaleca dokładniejsze określenie tych celów, w szczególności celów dotyczących „profilowania DNA lub genomowego”, a także celów, do których odnosi się sformułowanie „w innym uzasadnionym celu związanym ze zwalczaniem dopingu”. Ponadto EROD podkreśla, że dane genetyczne zawarte w próbkach biologicznych są szczególnie wrażliwe, biorąc pod uwagę nie tylko nieodłączne ryzyko identyfikacji zawodników, którzy dostarczyli próbki, nawet jeśli ich tożsamość została usunięta, ze względu na wyjątkowy charakter niektórych profili

¹⁷ Zob. art. 19.1 i 19.2 Kodeksu.

¹⁸ W odniesieniu do pojęcia celów badań naukowych EROD stwierdziła, że „»badania naukowe« [...] oznaczają projekt badawczy zorganizowany zgodnie z odpowiednimi normami metodycznymi i etycznymi w danym sektorze oraz zgodnie z dobrymi praktykami”. Zob. wytyczne EROD 05/2020 dotyczące zgody na mocy rozporządzenia 2016/679, przyjęte dnia 4 maja 2020 r., pkt 153.

¹⁹ Opinia nr 3/2019 w sprawie pytań i odpowiedzi dotyczących wzajemnych zależności między rozporządzeniem w sprawie badań klinicznych (RBK) a ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (RODO), przyjęta w dniu 23 stycznia 2019 r., pkt 31.

²⁰ Zgodnie z art. 6 ust. 4 RODO.

²¹ Motyw 50 RODO.

genetycznych²², ale także fakt, że zawierają one informacje, w tym dane dotyczące zdrowia, o ich biologicznych krewnych.

23. Ponadto w art. 6.3 Kodeksu określono, że próbki i związane z nimi dane analityczne lub informacje o kontroli antydopingowej, które mają być wykorzystane w dalszym postępowaniu, są najpierw przetwarzane w taki sposób, aby uniemożliwić ich powiązanie z konkretnym zawodnikiem. Nie oznacza to jednak, że próbki i inne dane osobowe wykorzystywane do celów badawczych lub zapewnienia jakości muszą być skutecznie pseudonimizowane lub anonimizowane, jak zakłada dokument udostępniony przez WADA, podsumowujący główne zmiany w Kodeksie²³. Wręcz przeciwnie, zgodnie z Międzynarodowym standardem dla laboratoriów (International Standard for Laboratories, dalej „ISL”) wymagane jest jedynie usunięcie lub trwała zmiana bezpośrednich identyfikatorów z próbek i danych analitycznych przed ich dalszym wykorzystaniem do wspomnianych celów. Ponadto nie jest jasne, czy ten sam wymóg dotyczy informacji o kontroli antydopingowej, ponieważ nie zostały one w ogóle wspomniane w ISL²⁴. **EROD zaleca zmianę art. 6.3 Kodeksu w taki sposób, aby ponowne wykorzystanie próbek, danych analitycznych lub innych danych osobowych (w tym danych dotyczących zdrowia lub innych kategorii danych związanych z kontrolą antydopingową) do celów badawczych (lub innych zgodnych celów) było warunkowane wdrożeniem odpowiednich zabezpieczeń praw i wolności osób, których dane dotyczą, w szczególności w celu zapewnienia poszanowania zasady minimalizacji danych. Ponadto EROD zachęca do sprecyzowania, że środki te powinny obejmować pseudonimizację lub anonimizację, pod warunkiem że cele te można osiągnąć w ten sposób**²⁵.
24. Ponadto EROD z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie do Kodeksu art. 19.4 i 19.6, które odpowiednio nakładają obowiązek przestrzegania norm i praktyk etycznych oraz zapobiegają dalszemu wykorzystywaniu danych osobowych przeciwko osobie, która dostarczyła próbkę.
25. W art. 4.3.2 Międzynarodowego standardu badań i śledztw (zwanego dalej „ISII”) wspomniano, że organizacje antydopingowe wykorzystują informacje nieprzetworzone lub informacje dotyczące zwalczania dopingu jako źródło informacji i wytyczne do celów swoich działań na rzecz zwalczania dopingu. EROD uważa, że definicje informacji nieprzetworzonych i informacji na temat stosowania dopingu są zbyt szerokie. Biorąc pod uwagę wysoce wrażliwy charakter wszelkich śledztw i kontroli dotyczących stosowania dopingu, EROD jest zdania, że wszelkie przetwarzanie danych osobowych do celów objętych ISII może wiązać się z wysokim ryzykiem dla osób, których dane dotyczą. **W związku z tym EROD zaleca zmianę ISII, tak aby wyraźnie ograniczyć zakres czynności**

²² Jak podkreśliła Grupa Robocza Art. 29 w opinii 05/2014 w sprawie technik anonimizacji, przyjętej w dniu 10 kwietnia 2014 r., WP216: „W literaturze wykazano już, że połączenie dostępnych publicznie zasobów genetycznych (np. rejestrów genealogicznych, nekrologów, wyników zapytań wprowadzanych do wyszukiwarek internetowych) z metadanymi dotyczącymi dawców DNA (czasu przekazania, wieku dawcy, jego miejsca zamieszkania) może zdradzać tożsamość określonych osób, nawet jeżeli DNA przekazane zostało »anonimowo«”.

²³ Tamże.

²⁴ Zob. art. 5.3.8.2 ISL.

²⁵ Zob. art. 6 ust. 4 lit. e) i art. 89 RODO.

przetwarzania danych do celów badań i śledztw oraz informacji, które mogą być wykorzystywane w tych czynnościach.

26. Poza powyższymi uwagami EROD zaleca, aby cele przetwarzania danych do celów śledztwa były jasno określone. W art. 5.2 ISII pozostawiono szerokie możliwości przetwarzania danych osobowych w innych, nieokreślonych celach, używając sformułowań takich jak „obejmuje m.in.”. Wszelkie dalsze przetwarzanie danych osobowych w innych celach powinno być dozwolone wyłącznie z zastrzeżeniem spełnienia warunków zgodności celów określonych w art. 6 ust. 4 RODO oraz zgodnie z ważną podstawą prawną²⁶. **W związku z tym EROD zaleca zmianę ISII i dostosowanie go do art. 6.2 ISDP. Podobną uwagę można odnieść do art. 5.3.5 ISII, w którym zachęca się krajowe organizacje antydopingowe do „wykorzystania wszystkich dostępnych środków i uprawnień śledczych” wobec danych osobowych. W opinii EROD artykuł ten powinien mieć zastosowanie wyłącznie w zakresie, w jakim przetwarzanie jest konieczne, i wyłącznie do celów określonych w ISII.**

5. Wymóg stosowania dodatkowych zabezpieczeń podczas udostępniania danych osobowych stronom trzecim

27. Zgodnie z art. 9.1 i 9.2 ISDP nakłada pewne wymogi dotyczące udostępniania danych osobowych przez krajowe organizacje antydopingowe innym „osobom”, które zgodnie z tym standardem definiuje się jako osoby fizyczne, organizacje lub inne podmioty. EROD uważa, że definicja ta jest zbyt szeroka i zaleca jej doprecyzowanie. **EROD zaleca również określenie w tych artykułach, w jakich okolicznościach, w jakich konkretnych celach i na jakich warunkach dozwolone jest udostępnianie danych osobowych innym „osobom”.**
28. **Ponadto w dążeniu do podniesienia poziomu ochrony danych osobowych EROD zaleca, aby w ISDP zawarty był wymóg zastosowania dodatkowych środków dotyczących udostępniania takich danych w celu zapewnienia, aby:**
- **odbiorcy nie przetwarzali danych osobowych w celach innych niż ograniczone, konkretne, wyraźne i prawnie uzasadnione cele związane z walką z dopingiem, które to cele uzasadniają udostępnianie danych i które muszą być określone w kodeksie. W związku z tym EROD zaleca sprecyzowanie terminu „przymusowy proces prawny”, o którym mowa w art. 9.1 lit. c) ISDP jako możliwej okoliczności umożliwiającej takie udostępnianie;**
 - **krajowe organizacje antydopingowe udostępniały wyłącznie dane osobowe, które są adekwatne, istotne i ograniczone do tego, co jest konieczne do celów, dla których dane te muszą zostać udostępnione;**
 - **dane osobowe były przechowywane przez odbiorców nie dłużej niż jest to konieczne do celów, dla których zostały udostępnione, a następnie usuwane lub anonimizowane (w taki sposób, aby nie można było lub nie można już było zidentyfikować osób, których dane dotyczą) w momencie, gdy nie są już potrzebne;**

²⁶ Motyw 50 RODO.

- odbiorcy, którym udostępniane są dane osobowe, stosowali odpowiednie środki bezpieczeństwa zapewniające integralność i poufność otrzymanych danych osobowych.

29. W art. 9.3 ISDP zawarto wymogi mające na celu zapewnienie, aby dane osobowe były udostępniane podmiotom zewnętrznym wyłącznie w sposób odpowiedzialny, w tym wymogi dotyczące wdrożenia technicznych i organizacyjnych środków bezpieczeństwa. EROD zaleca dodanie do tego artykułu dodatkowego wymogu, przewidującego, że w przypadku gdy przetwarzanie danych odbywa się przez podmioty trzecie działające w imieniu krajowych organizacji antydopingowych jako podmioty przetwarzające dane, musi ono opierać się na umowie lub akcie prawnym zgodnym z art. 28 RODO. Zgodnie z warunkami tej umowy lub aktu prawnego przedstawiciele osób trzecich muszą działać zgodnie z udokumentowanymi instrukcjami²⁷ krajowych organizacji antydopingowych i zapewniać im pomoc, aby mogły one zapewnić zgodność z ISDP i RODO, w tym między innymi zagwarantować bezpieczeństwo danych osobowych, odpowiadać na wnioski o wykonanie praw osób, których dane dotyczą, a także wypełniać obowiązki związane z naruszeniem ochrony danych osobowych.

30. Jeżeli przetwarzanie danych osobowych przez osoby trzecie wiąże się z przekazywaniem danych osobowych do państw trzecich, należy zapewnić zabezpieczenia równoważne zabezpieczeniom przewidzianym w rozdziale V RODO²⁸.

31. W odniesieniu do przekazywania danych z krajowych organizacji antydopingowych z siedzibą w EOG do bazy danych ADAMS Komisja Europejska odnowiła w styczniu 2024 r. status Kanady jako państwa zapewniającego odpowiedni stopień ochrony zgodnie z RODO, potwierdzając, że stopień ochrony zapewniony przez PIPEDA jest odpowiedni. W związku z tym EROD jest zdania, że przekazywanie danych na tej podstawie jest nadal ważne. Jeżeli jednak dane miałyby być przekazywane bezpośrednio między krajowymi organizacjami antydopingowymi i nie byłyby objęte decyzją stwierdzającą odpowiedni stopień ochrony w Kanadzie, kategorie takich przekazywanych danych powinny zostać opisane w Kodeksie, a krajowe organizacje antydopingowe przekazujące dane powinny zapewnić zgodność z rozdziałem V RODO i mającymi zastosowanie wytycznymi EROD²⁹.

32. Jeżeli chodzi o udostępnianie informacji dotyczących zwalczania dopingu zgodnie z art. 4.2 ISII, obowiązek udostępniania danych osobowych powinien opierać się na

²⁷ Należy zauważyć, że odniesienie do „kontroli umownych, które w stosownych przypadkach mogą obejmować” w komentarzu do art. 9.3 lit. b) ISDP, jest niezgodne z RODO.

²⁸ Zob. w tym względzie np. standardowe klauzule umowne, o których mowa w RODO, wydane przez Komisję Europejską w odniesieniu do przekazywania danych przez administratorów lub podmioty przetwarzające dane w UE/EOG administratorom lub podmiotom przetwarzającym dane mającym siedzibę poza UE/EOG (decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2021/914 z dnia 4 czerwca 2021 r. w sprawie standardowych klauzul umownych dotyczących przekazywania danych osobowych do państw trzecich na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679).

²⁹ EROD, Zalecenia 01/2020 dotyczące środków uzupełniających narzędzia przekazywania w celu zapewnienia zgodności z unijnym stopniem ochrony danych osobowych, przyjęte 18 czerwca 2021 r.; zob. również wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 16 lipca 2020 r., Facebook Ireland i Schrems, C-311/18, ECLI:EU:C:2020:559 (Schrems II).

odpowiedniej podstawie prawnej zgodnie z art. 6 RODO. W przypadku gdy takie działanie wiąże się z przekazaniem danych osobowych do państw trzecich, EROD zaleca zapewnienie, aby przestrzegane były przepisy RODO określone w rozdziale V RODO, tak aby nie został obniżony poziom ochrony osób fizycznych gwarantowany przez to rozporządzenie³⁰. **Biorąc pod uwagę zakres standardów oraz międzynarodowy charakter działalności zorganizowanych form sportu, EROD zdecydowanie zaleca ustanowienie w ISII szczegółowych i jasno określonych zasad dotyczących śledztw i kontroli, w tym dotyczących udostępniania i przekazywania danych osobowych do państw trzecich.**

6. Publiczne ujawnianie przypadków naruszenia przepisów antydopingowych

33. Jeżeli chodzi o obowiązkowe publiczne ujawnianie przypadków naruszenia przepisów antydopingowych, EROD z zadowoleniem przyjmuje w pierwszej kolejności zmiany zaproponowane w art. 14.3.2 Kodeksu, za pomocą których wyjaśniono, że obowiązek publicznego ujawniania dotyczy wyłącznie prawomocnych decyzji (dotyczących naruszenia przepisów antydopingowych przez zawodowych sportowców lub inne osoby dopuszczające się takiego naruszenia)³¹. Jeżeli chodzi o wyjątki od ogólnej zasady przewidzianej w art. 14.3.4 Kodeksu, wymagające zgody zawodnika lub innej zainteresowanej osoby na publikację, po przeprowadzeniu przesłuchania lub rozpatrzeniu odwołania, ustaleń stwierdzających, że nie dopuścili się oni naruszenia przepisów antydopingowych lub że nie ponoszą winy ani nie dopuścili się zaniedbania, EROD ponownie stwierdza, że zgoda na przetwarzanie danych osobowych musi spełniać wymogi RODO, w szczególności wymóg dobrowolności.
34. Ponadto w odniesieniu do nowo wprowadzonego przepisu, zgodnie z którym krajowe organizacje antydopingowe mogą działać bez zgody zawodnika lub innej osoby, jeżeli ich tożsamość została już podana do wiadomości publicznej lub konsekwencje zostały już wyciągnięte, EROD podaje w wątpliwość, czy wyjątek ten w wystarczającym stopniu uwzględnia fakt, że publikacja może leżeć w interesie zawodnika lub innej zainteresowanej osoby.
35. EROD z zadowoleniem przyjmuje art. 14.3.7 Kodeksu, w którym stwierdza się, że obowiązkowe publiczne ujawnienie informacji nie jest wymagane, jeżeli zawodnik lub inna osoba, która dopuściła się naruszenia przepisów antydopingowych, jest osobą małoletnią, osobą objętą ochroną lub zawodnikiem uprawiającym sport rekreacyjnie, oraz że wszelkie uznaniowe publiczne ujawnienie informacji musi być proporcjonalne do faktów i okoliczności sprawy, w której uczestniczą takie osoby.
36. Aby jednak zapewnić właściwą równowagę między względami uzasadniającymi zachowanie pewnego stopnia przejrzystości w odniesieniu do naruszeń przepisów antydopingowych a potrzebą ochrony podstawowych praw i interesów osoby, której dane

³⁰ Rozdział V art. 44–50 RODO.

³¹ Kwestia ta jest przedmiotem wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej: Nada Austria i in., sprawa C-474/24.

dotyczą, EROD zaleca określenie, że elementy, które należy wziąć pod uwagę w tym względzie, to między innymi: waga naruszenia przepisów antydopingowych, liczba naruszeń, to, czy sprawa była już przedmiotem zainteresowania mediów, szczególna sytuacja osoby, której dane dotyczą, oraz to, czy sankcja ma wpływ na wyniki zawodów i ranking zawodników. Tymi samymi kryteriami powinny kierować się krajowe organizacje antydopingowe przy podejmowaniu decyzji w pozostałych przypadkach uznaniowego ujawnienia informacji publicznej, które to przypadki są uregulowane w art. 14.3.1 Kodeksu.

7. Określenie konkretnych okresów zatrzymywania danych, ograniczonych do tego, co jest niezbędne do osiągnięcia każdego celu

37. EROD z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w ISDP określono maksymalne okresy zatrzymywania danych przez krajowe organizacje antydopingowe. Zgodnie z zasadą ograniczenia zatrzymywania danych określoną w art. 5 ust. 1 lit. e) RODO zatrzymywanie danych musi być ściśle związane z konkretnymi i uzasadnionymi celami przetwarzania. Jednakże w załączniku A do ISDP nie powiązано w sposób jasny określonego okresu zatrzymywania każdego zbioru danych z konkretnym, wyraźnym i prawnie uzasadnionym celem przetwarzania. W związku z tym EROD zaleca, aby w modułach wymienionych w załączniku A wskazano konkretne, wyraźne i prawnie uzasadnione cele przetwarzania w odniesieniu do każdego zbioru danych.
38. W przeciwieństwie do treści art. 11.2 ISDP krajowe organizacje antydopingowe powinny zawsze określać okres zatrzymywania danych osobowych zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. e) RODO. **W związku z tym EROD zaleca usunięcie sformułowania „w miarę możliwości” w tym artykule.**
39. EROD z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w art. 11.3 ISDP przewidziano usunięcie, zniszczenie lub anonimizację danych osobowych, gdy nie są już potrzebne. Ponieważ dane dotyczące zwalczania dopingu mają w większości charakter wrażliwy, środki łagodzące muszą zapewniać poszanowanie podstawowych praw i wolności osób fizycznych. W celu wyjaśnienia brzmienia art. 11.3 zdanie trzecie ISDP konieczne jest wskazanie bardziej istotnych powodów przechowywania danych wrażliwych, w odniesieniu do których nie określono okresu zatrzymywania w załączniku A do ISDP³², ale powodów tych nie wskazano w samym artykule. **EROD zaleca jasne określenie zasad, podstaw prawnych i środków łagodzących w odniesieniu do danych wrażliwych, które mają być przechowywane, w przypadku gdy w załączniku A do ISDP nie ustanowiono okresu zatrzymywania danych.**
40. EROD zauważa, że w art. 11.5 i 11.6 ISDP dopuszcza się przechowywanie danych przez okres dłuższy niż określony okres zatrzymywania. Wyjątkowe okoliczności, o których mowa w art. 11.5 lit. c) ISDP, odnoszą się do „trwających naruszeń przepisów antydopingowych lub naruszeń przepisów antydopingowych, co do których można racjonalnie przewidywać, że zostaną stwierdzone, dochodzeń w sprawie takich naruszeń lub innych postępowań prawnych”. EROD zauważa, że termin odnoszący się do naruszeń

³² Zob. art. 11.2 ISDP.

przepisów antydopingowych, co do których można racjonalnie przewidywać, że zostaną stwierdzone, jest niejasny, i zaleca jego doprecyzowanie. Te wyjątkowe przypadki wymienione w art. 11.5 lit. a) ISDP obejmują prawo właściwe, które zezwala na dłuższe przechowywanie danych niż załącznik A do ISDP. W świetle założenia, że Kodeks powinien stanowić wspólny minimalny standard przetwarzania danych osobowych do celów zwalczania dopingu, żadne inne przepisy przewidujące dłuższy okres przechowywania danych nie powinny mieć zastosowania.

41. Zgodnie z załącznikiem A do ISDP określone okresy zatrzymywania danych nie stanowią przeszkody dla krajowych organizacji antydopingowych w przechowywaniu rejestrów „pozbawionych danych osobowych” przez dłuższy okres. **EROD zaleca wyraźne zaznaczenie, że stwierdzenie to odnosi się do danych zanonimizowanych.** W odniesieniu do ważnej uwagi III EROD zaleca, aby w celu usunięcia niekompletnych danych, mając na uwadze zapewnienie ich jakości zgodnie z zasadami dokładności i integralności danych określonymi w art. 5 ust. 1 lit. d) i f) RODO, słowo „powinny” zastąpić słowem „muszą”.
42. Ogólnie rzecz biorąc, EROD uważa, że okres zatrzymywania wynoszący 10 lat jest bardzo długi, biorąc pod uwagę, że dane osobowe mogą obejmować dane geolokalizacyjne, a nawet dane osób małoletnich. EROD zaleca przedstawienie dodatkowego uzasadnienia ogólnego maksymalnego okresu zatrzymywania wynoszącego 10 lat, które odpowiednio równoważy interesy osób, których dane dotyczą, oraz krajowych organizacji antydopingowych.
43. Dane w module 2 obejmują adresy miejsc regularnych zajęć, noclegów oraz dane kontaktowe zawodników. Ponieważ przechowywanie tych danych może zostać uznane za profilowanie, okres ich zatrzymywania powinien być znacznie krótszy niż 10 lat. Przechowywanie takich danych powinno być ograniczone do sytuacji, w których dane osobowe zawarte w informacji o miejscu pobytu nie są już istotne. Ponadto w art. 4.10.13.1 IST nie wymaga się już od zawodników zgłaszania „regularnych zajęć”, a jedynie miejsca treningów i odpowiednich ram czasowych. EROD z zadowoleniem przyjmuje tę zmianę, ale zaleca, aby wprowadzono ją w załączniku A do ISDP.
44. Moduł 3 dotyczący danych o wyłączeniach dla celów terapeutycznych obejmuje dane dotyczące zdrowia. Podczas gdy okres zatrzymywania dodatkowych danych medycznych wynoszący 12 miesięcy po upływie terminu ważności wydaje się rozsądny, zaświadczenia dotyczące wyłączenia dla celów terapeutycznych i formularze odmowy są przechowywane przez 10 lat, ponieważ „mogą być istotne dla ponownego przeprowadzenia badań lub innych śledztw”. W szczególności w odniesieniu do formularzy odmowy EROD sugeruje, aby WADA zmieniła okres zatrzymywania danych zgodnie z określonym celem i ograniczyła go do tego, co jest absolutnie niezbędne.
45. W module 7 załącznika A do ISDP zdefiniowano okres zatrzymywania dokumentacji dotyczącej śledztwa wynoszący 10 lat od zakończenia śledztwa. EROD kwestionuje proporcjonalność przechowywania takich rejestrów przez 10 lat, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, że nie każde śledztwo prowadzi do stwierdzenia naruszenia przepisów antydopingowych. W takich okolicznościach standardowy okres przechowywania wynoszący 10 lat może być nieproporcjonalny.

46. Zgodnie z modułem 8 w załączniku A do ISDP dane dotyczące ukończonych kursów i dat ukończenia edukacji są przechowywane „do momentu usunięcia wszystkich powiązanych dokumentów” lub do momentu, gdy dana osoba nie działa już czynnie w sporcie. Ta definicja okresu zatrzymywania jest zbyt niejasna i powinna zostać doprecyzowana. Ma to również na celu zapewnienie, aby osoby, których dane dotyczą, mogły zrozumieć harmonogram przetwarzania danych.
47. W związku z powyższym EROD zaleca zmianę okresów zatrzymywania, w szczególności biorąc pod uwagę konieczność przechowywania poszczególnych danych w odniesieniu do celu uzasadniającego każdą operację przetwarzania.

8. Zapewnienie dalszych wytycznych w celu lepszego wdrażania zasady uwzględnienia ochrony danych w fazie projektowania przez organizacje

48. EROD z zadowoleniem przyjmuje włączenie koncepcji uwzględnienia ochrony prywatności już w fazie projektowania do ISDP i docenia fakt, że wyraźnie wymieniono w nim jako przykłady dodatkowe środki kontroli bezpieczeństwa i środki minimalizacji danych. Wymienione w art. 5.1 ISDP elementy nie obejmują jednak w pełni wymogów art. 25 ust. 1 RODO. Jak wynika z koncepcji uwzględniania ochrony prywatności już w fazie projektowania, zgodnie z przepisami RODO, krajowe organizacje antydopingowe, działające jako administratorzy danych, mają obowiązek uwzględnić środki ochrony danych podczas projektowania swoich systemów i procesów. EROD zauważa, że w ISDP nie zawarto wymogów dotyczących wdrożenia tej koncepcji. **W związku z tym EROD zaleca uwzględnienie w ISDP szczegółowych wymogów dotyczących wdrożenia przez krajowe organizacje antydopingowe środków technicznych i organizacyjnych wspierających koncepcję uwzględniania ochrony prywatności już w fazie projektowania. Zalecenie to może mieć również zastosowanie do czynności związanych z przetwarzaniem danych opisanych w innych standardach, takich jak udostępnianie wyników badań laboratoryjnych za pośrednictwem systemu ADAMS, zgodnie z opisem zawartym w ISRM.**

9. Przetwarzanie szczególnych kategorii danych osobowych

49. EROD zauważa, że przetwarzanie danych osobowych przewidziane w Kodeksie i ISDP wiąże się ze znacznym przetwarzaniem tzw. „danych wrażliwych”. EROD zauważa, że definicja danych wrażliwych zawarta w ISDP jest nieco podobna do definicji szczególnych kategorii danych osobowych zawartej w art. 9 RODO. EROD zaleca zmianę definicji danych wrażliwych, tak aby była ona zgodna z art. 9 RODO. EROD ponownie podkreśla również, że przetwarzanie danych osobowych dotyczących wyroków skazujących i czynów zabronionych powinno odbywać się wyłącznie na ściśle określonych warunkach, takich jak warunki określone w art. 10 RODO.
50. EROD z zadowoleniem przyjmuje wymóg zawarty w art. 5.3 ISDP, przewidujący, że przetwarzanie danych wrażliwych musi odbywać się zgodnie ze szczególnymi

zabezpieczeniami lub procedurami przewidzianymi w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony prywatności i danych. W tym względzie EROD zauważa, że przetwarzanie szczególnych kategorii danych osobowych jest zasadniczo zabronione na mocy RODO, chyba że ma zastosowanie jedno z odstępstw przewidzianych w art. 9 ust. 2 RODO³³.

51. EROD zauważa jednak, że brzmienie art. 5.3 ISDP ma charakter dość ogólny, stanowiąc, że informacje wrażliwe muszą być przetwarzane zgodnie z „wszelkimi szczególnymi zabezpieczeniami lub procedurami” przewidzianymi w ISDP oraz obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony prywatności i danych, bez określenia, jakie dokładnie zabezpieczenia należy wprowadzić. Wspomniane dodatkowe ograniczenia nie zostały szczegółowo opisane w ISDP i nie wydaje się, aby np. art. 10.3 lub 11.3 przewidywały dalsze gwarancje zapewniające bezpieczeństwo i ograniczone zatrzymywanie takich danych.

W art. 7.3 ISDP określono, że w przypadku przetwarzania danych wrażliwych na podstawie zgody należy uzyskać wyraźną zgodę osoby, której dane dotyczą. Zauważając, że wyraźna zgoda w tym kontekście jest zgodna z art. 9 ust. 2 lit. a) RODO, EROD ponownie wyraża zaniepokojenie, że zgoda może nie stanowić odpowiedniej podstawy prawnej przetwarzania danych osobowych (w tym szczególnych kategorii danych osobowych) na mocy Kodeksu i ISDP³⁴.

52. **W związku z tym EROD zaleca zmianę ISDP w odniesieniu do wrażliwego charakteru planowanego przetwarzania danych oraz określenie, jakie rodzaje zabezpieczeń mogą przyczynić się do ochrony szczególnych kategorii danych osobowych zgodnie z art. 9 ust. 2, art. 25 ust. 1 i art. 32 RODO.**

10. Wyjaśnienie roli osoby wyznaczonej jako odpowiedzialna za przestrzeganie wszystkich obowiązujących przepisów dotyczących ochrony prywatności i danych

53. EROD zwraca uwagę na wymóg zawarty w art. 4.4 ISDP, zgodnie z którym „[o]rganizacje antydopingowe wyznaczają osobę odpowiedzialną za przestrzeganie niniejszego standardu międzynarodowego oraz wszystkich mających zastosowanie przepisów w zakresie ochrony prywatności i danych. Organizacje te zapewnią, aby dane kontaktowe wyznaczonej osoby były łatwo dostępne dla osób fizycznych zgodnie z art. 8”.
54. Chociaż EROD z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie wymogu wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony danych w ramach krajowych organizacji antydopingowych, nie jest jasne, w jakim stopniu rola osoby przewidzianej w art. 4.4 ISDP pokrywa się z rolą inspektora ochrony danych („IOD”) zgodnie z art. 38–39 RODO.

³³ Zob. sekcja 4 powyżej.

³⁴ Zob. sekcja 3 powyżej.

55. Art. 4.4 ISDP stanowi, że wyznaczona osoba jest „odpowiedzialna za przestrzeganie [...] wszystkich obowiązujących przepisów dotyczących ochrony prywatności i danych”. Jednakże zgodnie z określoną w art. 5 ust. 2 RODO zasadą rozliczalności administrator (w tym przypadku sama krajowa organizacja antydopingowa) jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie. Inspektorzy ochrony danych wyznaczeni zgodnie z RODO powinni być w stanie wykonywać swoje zadania i obowiązki w sposób niezależny, bez otrzymywania od administratora instrukcji dotyczących wykonywania tych zadań. W związku z tym inspektorzy ochrony danych nie mogą być pociągani do odpowiedzialności za przestrzeganie przepisów RODO w taki sam sposób jak administratorzy, jak to ma miejsce w przypadku osób wyznaczonych na podstawie art. 4.4 ISDP. Ponadto EROD zauważa, że w art. 4.4 nie jest jasno określone, przed kim wyznaczona osoba ponosi odpowiedzialność.
56. EROD odnotowuje i z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wymóg zawarty w art. 4.4 ISDP dotyczący udostępnienia osobom fizycznym danych kontaktowych wyznaczonej osoby jest zgodny z wymogiem art. 37 ust. 7 RODO dotyczącym publikacji danych kontaktowych inspektora ochrony danych.
57. Niezależnie od przepisów art. 4.4 ISDP, krajowe organizacje antydopingowe podlegające przepisom RODO muszą być świadome swojego obowiązku ustalenia, czy wyznaczenie inspektora ochrony danych jest obowiązkowe zgodnie z kryteriami określonymi w art. 38 ust. 1 RODO. Podczas gdy ten ostatni przepis nakłada obowiązek wyznaczenia inspektora ochrony danych w określonych okolicznościach wchodzących w zakres jego kompetencji, krajowe organizacje antydopingowe niepodlegające przepisom RODO mogą zdecydować się na wyznaczenie równoważnej osoby w celu zapewnienia przestrzegania obowiązujących przepisów, regulacji i wymogów ISDP w zakresie ochrony danych. Ta odpowiedzialna osoba/ten odpowiedzialny zespół powinni dysponować wystarczającymi uprawnieniami, zasobami i wiedzą specjalistyczną, aby skutecznie nadzorować praktyki w zakresie ochrony prywatności, zarządzać ryzykiem związanym z ochroną danych oraz pełnić funkcję głównego punktu kontaktowego w sprawach związanych z ochroną prywatności. Do ich obowiązków należy, w stosownych przypadkach, monitorowanie przestrzegania przepisów, zarządzanie programami ochrony prywatności, przeprowadzanie ocen oraz koordynacja działań z odpowiednimi zainteresowanymi stronami i organami nadzorczymi.
58. **W związku z tym EROD zaleca wyjaśnienie, czy rola osoby wyznaczonej zgodnie z art. 4.4 ISDP ma być równoważna roli inspektora ochrony danych zgodnie z RODO, a jeśli tak, to należy ujednolicić te role pod względem wyznaczania, funkcji i zadań. Zdaniem EROD bez takiego sprecyzowania art. 4.4 może stwarzać ryzyko, że krajowe organizacje antydopingowe podlegające RODO nie będą wypełniać obowiązków jako administratorzy danych zgodnie z art. 37–39 RODO.**

11. Zapewnienie skuteczności praw osób, których dane dotyczą

59. EROD z zadowoleniem przyjmuje przepisy art. 8 ISDP dotyczące przekazywania informacji osobom fizycznym. EROD zaleca, aby zakres informacji, które należy przekazać,

obejmował w szczególności odniesienie do gromadzenia informacji nieprzetworzonych i informacji dotyczących zwalczania dopingu, jak określono w ISII.

60. EROD z zadowoleniem przyjmuje przepisy art. 12 ISDP, zgodnie z którymi osoby fizyczne mają prawo uzyskać od krajowych organizacji antydopingowych dostęp do swoich danych osobowych oraz informacji o sposobie ich przetwarzania, a także uwzględnienie wymogów, które krajowe organizacje antydopingowe muszą spełnić, aby umożliwić egzekwowanie takich praw do ochrony danych. EROD zauważa jednak również, że wymogi merytoryczne określone w art. 12.1 lit. c), art. 12.2, 12.3 i 12.4 ISDP są niezgodne z prawami osób, których dane dotyczą, wynikającymi z RODO.
61. W szczególności w art. 12.1 lit. c) ISSPI przewidziano wyjątek od prawa do uzyskania kopii danych osobowych, jeżeli „prawo to jest ewidentnie sprzeczne z integralnością systemu antydopingowego lub zdolnością organizacji antydopingowej do planowania lub przeprowadzania kontroli bez uprzedniego powiadomienia lub do prowadzenia dochodzeń i ustalania naruszeń przepisów antydopingowych lub innych roszczeń prawnych”. Jak podkreślono w poprzedniej korespondencji EROD³⁵, uważa ona, że odstępstwo jest sformułowane w sposób szczególnie niejasny i na pierwszy rzut oka nie wydaje się zgodne z RODO.
62. Ponadto art. 12.2 ISDP stanowi, że krajowe organizacje antydopingowe muszą odpowiedzieć na wniosek o dostęp zgłoszony przez osobę, której dane dotyczą, chyba że nałożenie takiego obowiązku stanowi dla tych organizacji nieproporcjonalne obciążenie. Art. 12.3 stanowi, że jeżeli krajowe organizacje antydopingowe odmówią dostępu do danych osobowych, należy poinformować osobę fizyczną o przyczynach odmowy „w najkrótszym możliwym terminie”. EROD dostrzega podobne podejście w art. 12.4 ISDP, zgodnie z którym dane osobowe nie mogą być poprawiane ani zmieniane, jeżeli okaże się to niemożliwe lub wymagałoby nieproporcjonalnego wysiłku. W związku z powyższym ponieważ interesy osób fizycznych i krajowych organizacji antydopingowych nie wydają się odpowiednio wyważone, EROD podaje w wątpliwość, czy ISDP skutecznie gwarantuje osobom fizycznym wykonywanie ich praw w odniesieniu do ich danych osobowych.
63. W tym względzie EROD ponownie podkreśla, że wszelkie ograniczenia praw do ochrony danych są dopuszczalne wyłącznie wtedy, gdy są zgodne z warunkami określonymi w art. 23 RODO, który upoważnia państwa członkowskie do przyjęcia środków ustawodawczych mających na celu ograniczenie zakresu tych praw, jeżeli ograniczenie takie nie narusza istoty podstawowych praw i wolności osób fizycznych oraz jest środkiem niezbędnym i proporcjonalnym w demokratycznym społeczeństwie.
64. **W związku z tym EROD zaleca zmianę art. 12 ISDP w celu odzwierciedlenia art. 12–15 RODO i wszelkich odpowiednich wytycznych EROD, a także warunków określonych w art. 23 RODO w odniesieniu do wszelkich możliwych ograniczeń praw osób, których dane dotyczą.**

³⁵ Pismo przewodniczącej EROD skierowane do prezydencji w Radzie UE 9 października 2019 r. (nr ref.: OUT2019-0035), s. 8.

65. Ponadto EROD ponownie stwierdza, że w Kodeksie należy zawrzeć prawo do środka odwoławczego oraz prawo do odszkodowania za szkody poniesione przez osoby fizyczne w wyniku przetwarzania niezgodnego z ISPD³⁶.

W imieniu Europejskiej Rady Ochrony Danych

Przewodnicząca

(Anu Talus)

³⁶ Tamże.